

VEGYES

Claparède Eduárd meghalt. A tudományos világ őszinte fájdalommal értesült Claparède, a világhírű pszichológus szeptember 29-én bekövetkezett haláláról. Claparède ősrégi francia hugenotta családból származott. Ősei a XVIII. sz. végefelé a nantesi edictum visszavonása után menekültek Svájcba s települtek le ott véglegesen. Lelkipásztor édesapja az orvosi pályára készülő fiát gazdag lelki útravalóval látta el. Talán ez magyarázza meg, hogy jóllehet az orvosi tudományt a legkiválóbb egyetemeken (Genf, Lipcse, Páris) tanulta, sohasem lett gyakorló orvos, hanem az e téren szerzett tapasztalatait is a lélek mélységeinek megismerésére fordította. Ily irányú vonzalmát csak erősítette rokona, a francia pszichológus Th. Flournoy befolyása, akinek vezetése mellett minden idejét a pszichológia tudományának szentelte. Korán vezetőjévé lett Flournoy pszichológiai intézetének, majd 1908-ban a kísérleti pszichologia rendkívüli s 1915-től kezdve rendes tanára lett a genfi egyetemen. 67 éves korában bekövetkezett haláláig óriási irodalmi munkásságot fejtett ki (a genfi egyetemi könyvtári katalógus 351 publikációt sorol fel a neve alatt!) Főbb művei: *L'association des idées* (1903); *Une théorie biologique du sommeil* (1905); *Psychologie de l'enfant et pédagogie expérimentale* (vagy tíz nyelvre lefordították. Magyarra Weszely fordította 1924-ben); *Expériences collectives sur le témoignage*; *La psychologie animale de Charles Bonnet*; *Th. Flournoy, sa vie et son oeuvre* (1921); *L'Education fonctionnelle*; (*Comment diagnostiquer les aptitudes chez les écoliers* (1924); *Le sentiment d'infériorité chez l'enfant*; *Traité de psychologie* (1930); *La genèse de l'hypothèse* és még sok más mű, amely vagy önállóan, vagy folyóiratban látott napvilágot.

Flournoy-val ő indította meg s szerkesztette az „Archives de Psychologie“-t. Ő alapította a világhírű genfi nevelésléktani intézetet, az „Institut de Jean-Jaques Rousseau“-t. Claparède még a közelmúltban is tele volt tudományos tervekkel s teljes buzgósággal munkálkodott. A halál korán ragadta ki soraink közül.

D. dr. Kiss T. L.

A bécsi döntőbírósi ítélettel Magyarországhoz került és a Romániában maradt felekezeti magyar iskolák száma. Az 1938. évi adatok alapján a Magyarországhoz visszakézelt iskolák száma felekezetenként a következő: 1. *Róm. kat. egyház*: 7 óvoda 8 tanerővel és 321 tanulóval; 187 elemi iskola 455 tanerővel és 17.304 tanulóval; 7 főgimnázium 147 tanerővel és 1575 tanulóval; 4 gimnázium 38 tanerővel és 427 tanulóval; 2 tanítóképző 25 tanerővel és 106 tanulóval; 1 kereskedelmi iskola 22 tanerővel és 201 tanulóval; 1 földműves iskola 49 tanulóval. 2. *Ref. egyház*: 5 óvoda 5 tanerővel és 182 tanulóval; 355 elemi iskola 585 tanerővel és 24933 tanulóval; 6 főgimnázium 130 tanerővel és 1555 tanulóval; 4 gimnázium 29 tanerővel és 466 tanulóval; 1 tanítóképző 24 tanerővel és 290 tanulóval. 3. *Unit. egyház*: 25 elemi iskola 37 tanerővel és 1449 tanulóval; 2 főgimnázium 24 tanerővel és 328 tanulóval; 1 földművesiskola 55 tanulóval. 4. *Ev. egyház*: 1 elemi iskola 1 tanerővel és 6 tanulóval.

A Romániában maradt iskolák száma: 1. *Róm. kat. egyház*: 8 óvoda 10 tanerővel és 313 tanulóval; 58 elemi iskola 135 tanerővel és 5382 tanulóval; 3 főgimnázium 57 tanerővel és 550 tanulóval; 7 gimnázium 77 tanerővel és 732 tanulóval; 1 tanítóképző 18 tanerővel és 88 tanulóval; 1 kereskedelmi